

INFORMATOR NSPRV

BESPLATAN PRIMERAK

sindiso@sbb.rs
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 3 • APRIL 2009 • BROJ 23

ПКУ НА УСТАВНОМ СУДУ

На основу члана 167, став 1, тачка 1. и 3, и 168 став 2. Устава Републике Србије и члана 2, 50. и 51. Закона о уставном суду, Синдикат радника у просвети Србије, је поднео Иницијативу за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости одредбе члана 55.

Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (Службени гласник РС број 12. од 13.2.2009. године).

(Насијавак на сџр. 3)

ОТВОРЕНО ПИСМО

Н/р господину Борису Тадићу, председнику Републике Србије

Поштовани,
Уважавајући чињеницу да сте председник државе, ваше одређење и одређење ДС, на чијем сте челу, за социјалним дијалогом на свим новоима, као и позитиван однос према синдикатима, а у немогућности да проблем решимо са надлежним обраћамо Вам се у нади и очекивању да ћете „пресећи“ читав низ незаконитости и неуставности који се десио у време преговора и закључивања колективних уговора за образовање. Наиме, иако смо у више наврата се службено, путем протокола, обраћали премијеру др Мирку Цветковићу, министру просвете др Жарку Обрадовићу и господину Влатку Ратковићу, председнику Законодавног одбора Народне скупштине, ништа није учињено по питању наших иницијатива да се ПКУ за основне и средње школе и домове ученика и ПКУ за универзитетско образовање ускладе са Уставом и Законом о раду и међународним конвенцијама, које је, услут речено, ратификовала и наша држава.

(Насијавак писма на сџр. 5)

“РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ” СИНДИКАТИ ПРОТИВ СрпС-а

Председник ГСПРС „Независност“, др Томислав Живановић, упутио је школама, чији су запослени чланови Независног синдиката просветних радника Војводине који је оснивач и конститутивни део Синдиката радника у просвети Србије у којима тврди да је Независном синдикату просветних радника Војводине одбијен захтев за признавање репрезентативности. На овај начин доктор Томислав Живановић, по ко зна који пут покушава преварити чланство НСПРВ, давањем лажних изјава, а у циљу промоције сопственог синдиката коме је репрезентативност истекла 12. септембра 2008. године и коју је, уосталом као и репрезентативност СОС-а истекла (12. септембра 2008.), као и репрезентативност УСПРС (истекла 19. јануара 2009. године) оспорио СрпС.

У допису „Како и нерепрезентативни покушавају да убеду друге у своју репрезентативност!“, лидер ГСПРС „Независност“, „брине“ за другу синдикалну централу - СрпС називајући је „чудном творевином, јер у своје чланство укључује чланство са територије Београда и Војводине“. Не знамо шта је било уваженом доктору који се повремено у јавности лажно представља и потписује као професор доктор, што није (има звање доцента), када на овакав начин поставља питање просветних радника из Града Београда и АП Војводине. Као да ни Београд ни Војводина нису у истој држави. У невешто сроченом памфлету, колега(!) Живановић износи лажну информацију да је Одбор за утврђивање репрезентативности синдиката и удружења послодавца „консензусом одбио захтев за признавање репрезентативности због неуредности, јер се не види јасно ко заступа синдикат и ко је овлашћено лице за подношење репрезентативности не улазећи у разматрање других детаља релевантних за признавање репрезентативности“. Истина је да је Одбор затражио од СрпС-а, НСПРВ-а и СОБ-а да допуне документацију у којој ће бити тачно наведен број чланова (а не заокружен, како је урађено приликом подношења Захтева), као и да се достави податак од Републичког завода за статистику о броју запослених у домовима ученика на територији Републике (пошто је и за њих тражена репрезентативност) иако је Одбору требало бити познато да РСЗ не располаже таквом статистиком о чему је у међувремену СрпС и прибавио релевантне доказе.

(Насијавак на сџр. 5)

“ОТВОРИ КЊИГУ - ОТВОРИ ВРАТА...”

Придружујући се милионској армији светских учитеља, НСПРВ ће и ове године учествовати у Глобалној недељи активности синдиката просветних радника. Како се ове године ГНА одржава непосредно по окончању пролећног (ускршњег) распуста неопходно је да носиоци активности део посла везан за ликовне и литерарне радове окончају до одласка на распуст (до 10. априла о.г.), а да други део активности планира непосредно по повратку у школе (од 21. априла 2009. године).

ИО НСПРВ ће најбоље радове публиковати у Информатору и на веб-страницама Синдиката, приредити пригодну изложбу тих радова и новчано наградити прва три рада у обе категорије. Првонаграђенима ће бити уручена награда у износу од 8.000 динара, другонаграђенима по 5.000 динара и трећенаграђенима од по 3.000 динара. Регионални координациони одбори могу према сопственом нахођењу и сами организовати локалне конкурсе и на примерен начин наградити учеснике и обележити „Велико читање 2009“.

(Насијавак на сџр. 7)

НЕДОСТАЈУ НАСТАВНИЦИ

У Немачкој нема довољно наставног особља, пре свега из предмета физика, хемија и математика. Годишње недостаје чак 22.000 наставника. Таква ситуација траје већ годинама.

Наставници су углавном стари. Наредних година ће скоро трећина отићи у пензију. На 100 одлазећих у овом тренутку долази само 60 до 70 нових. Колико наставника заиста недостаје, у надлежним министарствима нико не може тачно да каже.

(Насијавак на сџр. 8)

СРБИЈА БЕЗ СТРАТЕГИЈЕ ОБРАЗОВАЊА.....(Сџр. 4)
ЛОМЕ СВЕ ПРЕД СОБОМ.....(Сџр. 6)
ПРОФ. ДР ДЕСАНКА РАДУНОВИЋ ПРЕДСЕДНИК ПРОСВЕТНОГ САВЕТА.....(Сџр. 9)
ИНФЛАЦИЈА ВЕЋ 5,8%.....(Сџр. 10)

POSLEDNJI APOSTOL STARE VOJVODINE

VASA STAJIĆ

Vasa Stajić, slavni književnik i profesor, sekretar i predsednik Matice srpske, urednik "Letopisa" i poslednji apostol stare Vojvodine rođen je 10. februara 1878. godine u Mokrinu, u zemljoradničkoj porodici. Životni put ovog velikana do krajinosti je živopisan. Osnovnu školu završio je u rodnom mestu, mađarsku gimnaziju je pohađao u Velikoj Kikindi, da bi potom školovanje nastavio u srpskoj gimnaziji u Sremskim Karlovcima i maturirao u Senju. Budući da mu je otac veoma rano umro, Vasa Stajić je o ferijama čuvao tuđe ovce i radio poljoprivredne poslove kako bi nabavio novac za školovanje, iako je tokom pohađanja Karlovačke gimnazije primao stipendiju Petra Božića.

O svojim razmišljanjima iz mladosti Stajić je u "Ispovedanjima" 1904. godine zabeležio: "Učim Švapčak srpski, da kao gazde umeju zapovedati srpskim radnicima; ništa zato, dok ne stvorimo od takvog Srbina čoveka, s potrebama kakve ovakav gazda ne može zadovoljiti, a onda će biti kraj ovakvom vrtšaftu".

Veoma rano Vasa Stajić se posvećuje pisanju, a poput velikog broja tadašnjih intelektualaca, njegovo stvaralaštvo je uslovljeno političkim idejama. Još u petom razredu Karlovačke gimnazije on je bio među osnivačima tajnog đачkog društva s jasnim socijalističkim idejama, čita levičarske knjige i listove, čak i sam piše za novosadsku "Zastavu". U sedmom razredu gimnazije Vasa Stajić dolazi u sukob s katihetom, koji mu je razgnevjen zapretio da neće biti primljen u osmi razred i upravo je to razlog zbog kojeg je i maturirao u Senju. Poput svih onih koji koketiraju s levičarskim idejama, Stajić je bio ogorčen na sveštenstvo, a govorio je da je lošu ocenu iz vladanja imao zato što nije želeo da odlazi u crkvu.

Prava i potom filozofiju studirao je u Budimpešti, Parizu i Lajpcigu, gde je slušao istorijske i pedagoške nauke, a diplomirao je 1902. godine u Budimpešti. Po završetku školovanja, Vasa Stajić se zaposlio kao učitelj u selu Rudni, koje se danas nalazi u rumunskom delu Banata, potom postaje nastavnik u Srpskoj učiteljskoj školi u Pakracu, gde predaje srpski jezik i književnost, istoriju i geografiju. Školska uprava nije bila oduševljena Stajićevom neposrednom komunikacijom s učenicima, kao ni njihovim zagrevanjem za socijalističke ideje, tako da je s ovog posla otpušten bez obrazloženja.

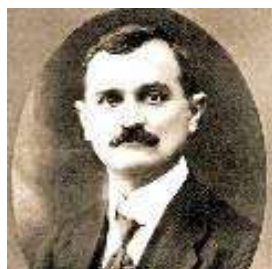
Kako u Srbiji nije mogao dobiti radno mesto u prosveti, na podsticaj Jovana Škerlića, Vasa Stajić traži posao u nekoj srpskoj školi u tadašnjoj Turskoj carevini. Dobivši mesto u srpskoj gimnaziji u Pljevljima, levičarski entuzijasta nailazi na iste neprilike. Neko vreme je neredovno primao platu, da bi najzad bio ponovo otpušten. Kada je uspeo da se zaposli u somborskoj učiteljskoj školi 1906. godine, Stajić doživljava transformaciju svojih snažnih političkih uverenja i postaje radikalni nacionalista. O tome je i sam pisao. "Mnogo sam vremena utrošio na svoj socijalizam, ali je to bila dobra škola, i kako mi je govorio moj prijatelj Veljko Petrović, lek od romantike i šovinizma".

Po sopstvenom svedočenju, Vasa Stajić je tada bio veoma ratoboran i čvrsto rešen da po svaku cenu oponira austrougarskom režimu. Nakon što je stupio u Narodnu odbranu, uhapšen je 1913. godine, a od segedinske porote i osuđen na šest meseci zatvora, sa zabranom odlazaka u Beograd. Dok je izdržavao kaznu u zloglasnoj tvrđavi Arad i segedinskom zatvoru Čilag, kao opasnom agitatoru sudilo mu se u još pet parnica, tako da je sveukupno osuđen na tešku tamnicu u trajanju od devet godina i šest meseci.

S izdržavanja kazne pobeo je 1918. godine i s lažnim pasošem doputovao u Zagreb, gde je uključen u Središnji odbor Narodnog vijeća. Kao osoba s "oreolom ratnog mučenika", Stajić je kao ekspert za štampu uključen u grupu intelektualaca koji su pomagali jugoslovenskoj delegaciji na mirovnoj konferenciji u Parizu. Kada se vratio u zemlju, postao je u Novom Sadu referent pri odseku Ministarstva prosvete za Banat, Bačku i Baranju.

Za prvog sekretara Matice srpske izabran je 1920. godine i od tada obnavlja izdanja "Letopisa" i "Kalendara", a zalaže se i za formiranje filmskog akcionarskog društva "Uranija". Osnovao je i Geteovo društvo 28. januara 1922. godine. Otrprike u to vreme počinje da proučava novosadski arhiv, u kome je pronalazio dragocenu građu za svoje knjige, među kojima se za najvrednije smatraju njegove "Novosadske biografije". Za predsednika Matice srpske izabran je 1936. godine, ali Vasa Stajić, oprhvan bolešću pluća, za manje od godinu dana podnosi ostavku i vraća se svom proučavanju arhivske građe.

Odmah nakon Drugog svetskog rata, slavan i kao učesnik Narodnooslobodilačkog pokreta, izabran je ponovo na mesto predsednika Matice srpske, uprkos tome što je bio teško bolestan. Nije izlazio iz svoje sobe u ulici koja danas nosi njegovo ime sve dok nije preminuo na svoj rođendan 1947. godine.

KULTURNI I DRUŠTVENI ŽIVOT SRBA U RUMUNIJI (I)

Sa područja rumunskih zemalja poticali su mnogi velikani srpske kulture. Vredni su pomena i oni iz drugih srpskih krajeva koji su na ovom području duže ili kraće uspešno stvarali: Grof Đorđe Branković, iz Jenopolja, svojim delom "Slovensko-serbske hronike", početkom XVIII veka postavio je temelje srpskoj istoriografiji novog doba. Dositej Obradović, književnik, filozof, pedagog i narodni prosvetitelj, najznačajnija ličnost srpskog prosvetiteljstva i racionalizma, rođen je u srpskoj zanatskoj porodici u Čakovu. Sava Tekelija, doktor prava iz Arada, prvi među Srbima naučno se bavio istorijom države i prava. Veliki reformator srpskog jezika i pravopisa, sakupljač kulturnog blaga, Vuk Stefanović Karadžić jedno vreme je boravio i stvarao u rumunskim zemljama, posebno u Temišvaru. Jovan Sterija Popović, srpski književnik, izučavao je srpsko-rumunske leksičke veze i učio gimnaziju u Temišvaru, gde je napisao svoje prve literarne radove. Pesnik lirskog i patriotskog zanosa, Branko Radičević je pohađao gimnaziju u Temišvaru, gde je počeo da piše pesme na srpskom jeziku. Pavle Kengelac, prirodnjak i istoričar, pisac naučnih radova, više od tri decenije živeo je i stvarao u manastiru Sendurdu, gde je bio arhimandrit. Joakim Vujić, najznačajniji teatarski pregalac svoga doba, izvesno vreme je živeo i stvarao u Temišvaru i Aradu, proputovao je i opisao rumunske zemlje. Prva srpska spisateljica iz doba prosvetnosti, Eustahija Arsić svoj stvaralački vek provela je u Aradu. Književnik, istoričar i publicista Dimitrije Tirol, rodom iz Čakova, bio je nosilac nacionalnog preporoda u Temišvaru. Tvorac srpske medicinske terminologije Jovan Stejić, rodom je iz Arada. Veliki srpski pripovedač, romansijer i dramski pisac Miloš Crnjanski je proveo mladost u Temišvaru, gde je završio osnovnu školu i gimnaziju, životom i stvaralaštvom ostao je čvrstim nitima vezan za ovaj grad. U Srpskom Čeneju i Temišvaru je živeo i stvarao Dušan Vasiljev, pesnik srpske moderne.

Na čelu glumačke plejade Srba iz Rumunije nalazio se Dimitrije Ružić, iz Srpskog Čanada, koji je stvaralački vek proveo u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu, kao glumac, reditelj i upravnik. I doajen putujućeg Srpskog pozorišta Fotije Iličić, bio je rodom iz Srpskog Čanada. Operski pevač međunarodnog ugleda Stefan Deskašev bio je iz Arada.

U rumunskim zemljama su živeli i stvarali brojni srpski likovni umetnici: Dimitrije Popović, slikar ukrajinskog baroka, rođen je u Oraovici. Stefan Tenekić, slikar baroknog izraza, poticao je iz aradške plemićke porodice. Teodor Ilić Češljar, nosilac klasicističkih shvatanja, stvarao je u Temišvaru. Arsa Teodorović, slikar klasicizma, stvarao je u Temišvaru. Konstantin Danil, rodom iz Lugoša, predstavnik je srpskog bidermajera, a najveće domete dostigao je u slikanju portreta. Nikola Aleksić, likovni hroničar Banata, rodonačelnik je čuvene slikarske porodice iz Arada, iz koje se najviše uzdigao njegov unuk Stevan Aleksić, slikar monumentalnih kompozicija religijske sadržine. U likovnom životu Srba istaknuto mesto imaju aradski rezbari Mihajlo i Lazar Janić. Ljubomir Aleksandrović iz Srpskog Semartona bio je istaknuti slikar srpskog romantizma. Iz Arada je poticala porodica arhitekata i likovnih umetnika Tabakovića: Milan, Aleksandar, Đorđe i Ivan.

Sava Tekelija

Srbi u Rumuniji imaju bogatu tradiciju u publicistici. Zajedničko svim listovima i časopisima bilo je: kratak vek izlaženja - od nekoliko meseci do dve godine. Njihovo izlaženje više je bilo rezultat entuzijazma pojedinaca, nego realnih potreba čitalačke publike.

U Temišvaru je od 1827. do 1829. Dimitrije Tirol izdavao Banatski almanah, poučni istorijski i književni godišnjak. U vreme Vojvodstva Srbije, Milorad Medaković je 1851. u Temišvaru pokrenuo politički list Južna pčela, u okviru kojeg je izlazio i Književni dodatak. Godinu dana kasnije u ovom gradu je Aleksandar Andrić pokrenuo književni list Svetovid. Neumorni Tirol je 1854. u okviru Društva čitališta fabričkog, pokrenuo Temišvarski kalendar. Kratko vreme u Bukureštu je 1871. izlazio Jugoslavija, list za umno i političko ujedinjenje Srba, a 1874. u istom gradu je izlazio Vostok, srpsko-bugarski list za politiku, nauku i zabavu. Narodni glasnik je u Temišvaru 1878. godine pokrenuo knez Petar Karadorjević. U istom mestu je 1880. pokrenut socijalistički list Smotra, koji je uređivao Nikola Marković. Posle prestanka izlaženja ovog lista, u Temišvaru gotovo četiri decenije nije više izlazio ni jedan list na srpskom jeziku. Godine 1895. pokrenut je Pomorišanin u Velikom Srpskom Semiklušu, a u Turn Severinu Slovenska sloga. U danima kada je Srpska vojska oslobodila Temišvar 1918, pa do njegovog predavanja Rumunima 1919, u ovom gradu je izlazio informativno-politički list Sloga. Njime je srpska štampa na teritoriji današnje Rumunije dostigla najviši met.

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ОЦЕНУ УСТАВНОСТИ

(Наставак са стр. 1)

У члану 55. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, прописано је: "Послодавац је дужан да председнику синдикалне организације установе, која припада синдикату потписнику овог уговора, у коју је уклањено више од 50% запослених, за обављање његове функције исплаћује увећану месечну плату у висини од 12%. Председник синдикалне организације установе, која припада синдикату потписнику овог уговора, у коју је уклањено мање од 50% запослених, има право на сразмерно увећану месечну плату до 12%". Подносилац иницијативе сматра да цитирана одредба Посебног колективног уговора није у складу са Уставом и Законом о раду.

Закон о раду као основни Закон којим се уређују права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада у својим основним одредбама одређује:

1. да се права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, уређују овим Законом и посебним законом, у складу са ратификованим међународним конвенцијама (члан 1., став 1)
2. да се права, обавезе и одговорности из радног односа уређују и Колективним уговором и уговором само када је то овим Законом одређено (члан 1., став 2)
3. да Општи и Посебни колективни уговор

морају бити у сагласности са Законом (члан 4.)

4. ако општи акти (треба читати као Колективни уговор) и његове одредбе утврђују неповољније услове рада од услова утврђених Законом, примењују се одредбе Закона (члан 9. Закона)

Одредбом члана 211., Закона о раду утврђено право да овлашћени председник синдиката има право на плаћено одсуство ради обављања синдикалне функције у складу са Законом. Ако Колективним уговором или споразумом из цитиране одредбе Закона није закључен, овлашћени представник синдиката има право:

1. „на 40 плаћених часова рада месечно ако синдикат има најмање 200 чланова и по један час месечно за сваких следећих 100 чланова;
2. на сразмерно мање плаћених часова ако синдикат има мање од 200 чланова;
3. Колективним уговором или споразумом из става 1. овог члана може се утврдити да овлашћени представник синдиката у потпуности буде ослобођен обављања послова за које је закључио уговор о раду.

Ако колективни уговор или споразум из става 1. овог члана није закључен, председник подружнице и члан органа синдиката имају право на 50% плаћених часова из става 2. овог члана.“

На основу оваквог одређења у Закону о раду

и Конвенције број 135 о заштити и олакшањама које се пружају представницима радника у предузећу из 1971. године, која је ратификована од стране државе (Службени лист СФРЈ број 14/82), у којој је одређено "да су раднички представници заштићени од сваког поступања који је штетан по њих" (члан 1. Конвенције) и "да се радничким представницима означава лице која су призната као таква према националним законима и пракси", подносилац иницијативе сматра да је његов захтев основан. Синдикат радника у просвети Србије сматра да спорна одредба члана 55., није у сагласности са наведеним одредбама Закона о раду, јер се таквом одредбом укидају права овлашћеним представницима синдиката за обављање синдикалне функције, односно на плаћене часове рада месечно утврђена Законом. Ово из просте чињенице што у спорном члану *ово право припада само овлашћеном представнику синдиката потписнику* овог Колективног уговора.

Из наведених разлога, Синдикат радника у просвети Србије предлаже да Уставни суд донесе одлуку, у складу са Законом о Уставном суду, да одредба члана 55. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (Службени гласник РС 12/09), није у складу са Уставом Републике Србије и Законом о раду.

Брајковић Слободан, председник СрпС

И ДИРЕКТОРИ ПРОТИВ ПКУ

Након што је 03.03.2009. године Синдикат радника у просвети Србије (СрпС) поднео Иницијативу за оцену уставности ПКУ и захтев надлежнима за усклађивање крњег ПКУ, са Уставом, Законом о раду и међународним конвенцијама, дошло је и до другог напада и спорења иначе по свему спорног ПКУ за основне и средње школе и домове ученика и то од стране директора актива зрењанинских школа. Наиме, ако су се синдикалци „обрушили“ првенствено на члан 55. директорима, је потпуно очекивано, засметао:

Члан 5.

Пре почетка школске године начелници ШУ, акциони директор и репрезентативни синдикални дужни су да заједнички разматрају листу запослених за чијим радом је у појединосности или делимично пресјала потреба у тој школској години.

Избор и пријем лица у радни однос, на основу конкурса врши директор, под условом да се пријемно предузимањем није могао засновасти радни однос са лицем из става 1. овог члана, које испуњава услове утврђене акциом о организацији и систематизацији радних месца.

Пре пријема у радни однос, послодавац је у обавези да прибави мишљење репрезентативног синдиката установе. У случају да постоји несавласност пријоруку доноси министар надлежан за послове просвете.

Рок за давање мишљења и пријоруке је 7 дана од дана пријема захтева.

СрпС који је одвајкад борио за појачану улогу синдиката упозоравао је и раније да је овај члан неуставан и да производи најмање две лоше последице: 1) поново на сцену враћа тзв. активне директоре, као облик институционалног образовања и 2) брка надлежности директора и синдиката у установи.

Што се тиче првога СрпС нема ништа против тога да се директори (не)формално састају и друже, па и договарају о заједничком наступу, али не прихвата да одлуке овог, ипак неформал-

ног, тела имају било какав обавезујући карактер. Међутим, Синдикат има пуно разумевање за потребу директора за јачим организовањем због и њиховог положаја „између чекића и наковња“ и улоге квазипослодавца. Стога је и оправдан страх директора, малих послодаваца, које морамо разликовати од правог послодавца, запосленима у образовању и другим јавним службама, буџетским корисницима – владе РС, која често потпуно неоправдано, а у многим случајевима и незаконито „притиска“ директоре школа и установа преко министра, покрајинског секретара, начелника ШУ, па чак и носиоца власти у ЈЛС.

Последњи покушај директора из Средњебанатског и Јужнобанатског округа, а раније и директора домова ученика да се организују у неку врсту удружења (асоцијације) и да га региструју као правно лице су са аспекта оправданости логични, али су са аспекта законитости незаконити и вероватно ће и најновији случај пропасти. Стога СрпС и НСПРВ обнављају позив директорима да се организују у оквиру Синдиката у посебан Одбор директора, као што су то организовани директори школа и установа, нпр. у Норвешкој. Дакле не да буду чланови и не дај боже татори синдикату у „својој“ школи, већ да заштите свој социјални, материјални, радно-правни и сваки други интегритет и положај. Наравно, подразумева се да је овај позив упућен директорима школа који се нису огрешили о Синдикат и социјално партнерство са нашим, али и са другим синдикатима. Примери директора, чланова Синдиката, који иако су тренутно директори и који и поред „замрзнутог“ чланства у синдикату плаћају чланарину Синдикату показује да интереса има, али на овај начин они немају форму нити облик организованог удруживања који би им помогао да заштите свој статус од често пута непримерених притисака просветних и других власти.

Обзиром на потписнике ПКУ и велики утицај УСПРС на коначну верзију ПКУ, првенствено због споразума са ДС и свега што је њихово

руководство радило у политичкој кампањи за ДС у претходним изборима, а који је био посебно наглашен у току израде предлога ПКУ и потписивања овог документа, било је јасно да ће доћи до онога што је и потписано у спорном члану 5. Наиме, наставља се један од трендова присутан у раду овог Синдиката, а то је „бркање баба и жаба“, односно мешање надлежности синдиката и функција извршног органа у школи, дакле директора и стално уплитање синдиката у руковођење школом.

Синдикату ионако остаје превише компликованих питања везаних за заштиту положаја запослених у установама, а нарочито оних који су тренутно без норме или оних који ће то остати због рационализације у образовању да би се уплитао у управљање школама. Њему је остављено доста могућности да преко својих представника у школском одбору и чињеницом да представник Синдиката има Законом утврђено право да присуствује седницама органа управљања, довољно могућности да утиче на законитост одлука извршног органа и школског одбора, те излажење из тих надлежности сасвим сигурно не доноси корист Синдикату у установи, већ само усложњава односе. Другим речима, нека свако одговора за свој део посла и наравно нека за то сноси одговорност.

Очигледно је потребно појачати едукацију: председника Синдиката, директора школа, секретара школа, чланова школског одбора и савета родитеља, јер смо свакодневно сведоци уплитања једних у посао и надлежности других. Као што Синдикат сугерише својим члановима да се не мешају у надлежности других потпуно је извесно да неће дозволити да се други уплићу у посао и надлежности синдикалне организације. Уколико таквих случајева има у школама неопходно их је пријавити секретаријату Синдиката како би их отклонили и како се убудуће не би понављали.

Хаџи Здравко М. Ковач,
генерални секретар СрпС

SPASITELJ

„Srbija je jedna od retkih zemalja koja nema strategiju obrazovanja. Kada sam postao ministar, rekao sam da ću svojim najvećim uspehom smatrati ako za vreme mog mandata donesemo Nacionalnu strategiju obrazovanja. Nacionalni savet za visoko obrazovanje već radi na Strategiji za visoko obrazovanje, a čim budu izabrani novi članovi Nacionalnog prosvetnog saveta tražiću da što pre naprave Strategiju za osnovno i srednje obrazovanje” – rekao je dr Žarko Obradović, ministar prosvete.

“Na moje pitanje po dolasku na mesto ministra – zašto neke osnovne stvari nisu dosad urađene – rečeno mi je „znate ministre, bili su izbori”. Shvatio sam da su izbori način da se opravda nerad. A zbog nedostatka kontinuiteta u radu izgubili smo mnogo. U obrazovanju ništa ne možete uraditi preko noći. Kritičari tvrde da su dosadašnje promene u nastavnim planovima i programima „kozmetičke“ i da se već godinama u sistemu obrazovanja ništa ne menja. Svi znaju da kritikuju i traže krivca, a niko neće da zasuče rukave. Ne postoji ureden sistem i mi smo ozbiljno krenuli u rešavanje tog problema u saradnji sa strukom”.

USKORO ŠKOLSKI ZAKONI?

Ministar prosvete dr Žarko Obradović pozvao je učitelje u Srbiji da zajedno rade na boljem sistemu obrazovanja, ali i da preuzmu odgovornost za svoj rad kako bi deca bila funkcionalno pismenija, manje opterećena gradivom i radila prema boljim metodama učenja. Obradović je, otvarajući 25. zimski susret učitelja Srbije u Beogradu, naveo da se samo na taj način može unaprediti kvalitet i obezbediti pravednost i efikasnost obrazovanja. On je podsetio na to da je uloga učitelja u sistemu obrazovanja izuzetno važna i naglasio da Ministarstvo prosvete želi da

ih afirmiše na svaki način, pa i materijalno. Učitelji su najvažnija karika obrazovanja, od kojih mnogi očekuju sve, jer od toga šta se dešava u učionici zavisi da li će deca biti motivisana za učenje ili će im usvajanje znanja biti kao kazna, rekao je Obradović. On je naveo da u toku prolećnog zasedanja Skupštine Srbije treba da budu usvojene izmene zakona o predškolskom obrazovanju i vaspitanju, o učeničkom i studentskom standardu, o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i o visokom obrazovanju. “Dva su razloga nemoći sindikata. Prvi je podmićivanje lidera u velikim javnim preduzećima i drugi je proganjanje lidera u malim i srednjim preduzećima. Direktori pokušavaju da ih učutkaju premeštanjem na lošija radna mesta. Sve to dovodi do toga da imamo nemoćan sindikat koji ne može da se dogovori sa druga dva socijalna partnera” – tvrdi sociolog Srećko Mihailović, savetnik u Institutu društvenih nauka.

PARA NEMA, PLATE NEĆE BITI UGROŽENE!

Ministar prosvete dr Žarko Obradović je prilikom otvaranja zimskih susreta učitelja u Beogradu ocenio da država treba mnogo više da ulaže u obrazovanje i istakao da Ministarstvo prosvete želi profesionalno i materijalno da afirmiše ulogu učitelja u obrazovnom sistemu. On je kao prioritete u toj oblasti naveo obezbeđivanje besplatnih udžbenika za prvake, uvođenje interneta u sve škole do početka naredne školske godine, kao i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema. Obradović kaže da je za taj resor izdvojeno manje novca iz budžeta u odnosu na ranije, ali da to neće ugroziti lična primanja učitelja. Prema rečima Obradovića, Skupština će tokom prolećnog zasedanja usvojiti nekoliko zakona i izmena zakona iz oblasti obrazovanja,

među kojima su Zakon o udžbenicima i Zakon o predškolskom vaspitanju. Ministar je još poručio učiteljima da ne strahuju zbog rokova i mogućeg gubitka licenci za rad, jer će se i za to pitanje naći rešenje. “Ove godine učešće obrazovanja u BDP sa 3,8% smanjeno je na 3,55%. Planirano je da do 2016. bude oko šest odsto. Ogroman deo tog novca, čak 97%, odlazi na plate zaposlenih u sistemu obrazovanja. Ostaje svega 3-4% za sva ostala ulaganja u obrazovni sistem. Zahtevi za investicije koje smo dobili iznose 60 milijardi dinara, a Ministarstvo prosvete i NIP zajedno mogu da izdvoje samo 1,1 milijardu dinara. Sami zaključite. Stvari moramo promeniti. Citiraću Nelsona Mandelu: „Obrazovanje je najjače oružje koje može promeniti svet”.

GODINA 700 \$

Srbija godišnje uloži oko 200 miliona dolara u devetogodišnje obrazovanje za oko 40% dece, koja iz škole iziđu funkcionalno nepismena. “Rezultati međunarodnih istraživanja o postignućima naše dece su zabrinjavajući”, izjavio je profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Aleksandar Baucal i dodao da, prema podacima do kojih je došao, uz pomoć Ministarstva prosvete, godina školovanja košta oko 700 dolara. On je, upoređujući rezultate testa PISA dece iz Srbije sa postignućima vršnjaka iz regiona, rekao da su samo Rumuni i Bugari bili u nešto lošijoj poziciji, dok su ostali iz regiona imali bolje rezultate. Takođe je rekao da su podaci još lošiji, ako se zna da pet do 10 odsto učenika posle osnovne škole ne nastavi školovanje. Baucal smatra da bi za siromašne a odlične dake trebalo uvesti stipendiranje i da bi trebalo primeniti strategiju koju je nazvao 3P (primetiti, promovisati, proširiti), odnosno primetiti škole koje rade kvalitetno, promovisati ih i proširiti njihov “recept” na druge.

I MINISTRU PROSVETARI KRIVI

Nakon što je nedavno Miodrag Sokić bivši član Prosvetnog saveta i visoki funkcioner Unije SPRS ocenio da su krivci za loš obrazovni sistem nastavnici, gotovo identičnu ocenu stanju u prosveti dao je i oficijelni ministar prosvete dr Žarko Obradović. “Sistem obrazovanja u Srbiji je neuređen, dok su deca opterećena nepotrebnim časovima”, izjavio je ministar Obradović. Iako su u kreiranju obrazovnog sistema učestvovali prosvetni radnici, Obradović je rekao da je uveren da su manjkavosti posledica nedovoljnog iskustva prosvetara.

Podsetimo, na poslednjem PISA testu, najvećem međunarodnom ispitivanju učeničkih dostignuća u domenu čitalačke, matematičke i naučne pismenosti 2007. godine, u konkurenciji 57 zemalja sveta, đaci iz Srbije zauzeli su 41. mesto. Naši đaci zabeležili su rezultate ispod proseka u sve tri oblasti.

STRATEGIJA VISOKOG OBRAZOVANJA

Predsednik Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje Srđan Stanković rekao je da je rad na izradi Strategije razvoja visokog obrazovanja započeo i da bi u toku ove godine mogao da bude završen predlog Strategije. “Posao na tom dokumentu je ozbiljan projekat koji ne može Savet sam da izvede i u tom poslu mora postojati slaganje svih subjekata u igri”, rekao je Stanković. Savet nije u stanju da državi sam proklamuje taj nacionalno važan dokument, odnosno u ovom zadatku moraju biti angažovane i druge strukture iz obrazovanja, rekao je Stanković, navodeći da su o dokumentu članovi Saveta razgovarali pre dve sedmice sa premijerom Mirkom Cvetkovićem. Stanković je podsetio da Savet predlaže politiku visokog obrazovanja, definiše listu zvanja i postavlja standarde kvaliteta, a strategija će, pored ostalog, predviđati i integraciju univerziteta, koja izmenama Zakona o visokom obrazovanju treba da bude jasnije definisana.

SHERLOCK HOLMES

Učenici, od trećeg do šestog razreda, OŠ „Drinka Pavlović” u Beogradu dobili su domaći zadatak da nacrtaju predsednika Srbije Borisa Tadića ili da mu napišu pismo! Roditelji učenika koji su dobili ovaj zadatak navodno su bili frapirani kada su ih deca upitala: mama, ko je taj Boris Tadić? , a nekoliko vrlo nezadovoljnih roditelja je zvalo školu kako bi protestovalo zbog „političke manipulacije”. S druge strane, direktor škole Milena Bićanin odbacuje ove optužbe roditelja i objašnjava da je njihova škola „Drinka Pavlović” samo prihvatila učešće u akciji “Večernjih novosti”, u kojoj deca šalju pisma i crteže poznatima u Srbiji, ali isključivo na dobrovoljnoj bazi.

Ministar prosvete Žarko Obradović tvrdi da je od “Pressa” saznao za odluku direktorke OŠ „Drinka Pavlović” da učenici nacrtaju ili napišu pismo predsedniku Borisu Tadiću. “Verujte, ovu informaciju prvi put čijem! Bilo bi bolje da se direktorka škole pre odluke da se učenici angažuju u takvoj medijskoj akciji obratila nama i konsultovala sa Ministarstvom prosvete. Kad već nije, moraću da proverim o čemu se radi. Kada budem imao više informacija o tom slučaju, moći ću da dam neki komentar” - kaže ministar Obradović.

ЗАШТИТИ ЗАКОНИТОСТ

(Наставак са стр. 1)

Уважавајући чињеницу да сте председник државе, ваше одређење и одређење ДС, на чијем сте челу, за социјалним дијалогом на свим новоима, као и позитиван однос према синдикатима, а у немогућности да проблем решимо са надлежним обраћамо Вам се у нади и очекивању да ћете „пресећи“ читав низ незаконитости и неуставности који се десио у време преговора и закључивања колективних уговора за образовање. Наиме, иако смо у више наврата се службено, путем протокола, обраћали премијеру др Мирку Цветковићу, министру просвете др Жарку Обрадовићу и господину Влатку Ратковићу, председнику Законодавног одбора Народне скупштине, ништа није учињено по питању наших иницијатива да се ПКУ за основне и средње школе и домове ученика и ПКУ за универзитетско образовање ускладе са Уставом и Законом о раду и међународним конвенцијама, које је, успут речено, ратификовала и наша држава.

Шта више, показало се да смо били у праву када смо упозоравали да ће ови документи уместо да поправе материјални, социјални и радно-правни положај запослених у просвети бити „камен смутње“ и узрок даљих подеља на синдикалној сцени у просвети, а и шире. Из разлога изостале правне редакције текста, десило се да се у ПКУ нашао члан 55. који дискриминише синдикате који нису потписници КУ, а фаворизује потписнике КУ те им признаје репрезентативност која им је недвосмислено истекла (СОС-у и ГСПРС „Независност“ 12. септембра 2008.г. а УСПРС 19. јануара 2009.г.). О овој чињеници СрпС је информисао и премијера и министра, као и Републички одбор за утврђивање репрезентативности.

Синдикату радника у просвети Србије, који је најновија организација на синдикалној сцени и коју су основали бивши чланови ГСПРС „Независност“ и СОС (Оснивачки конгрес одржан је 25. октобра 2008. године, а Синдикат је уписан у Регистар синдикалних организација 23. децембра 2008. године) и који је поднео захтев за утврђивање репрезентативности 05. марта ове године, није било омогућено да учествујемо у колективном

преговарању и закључивању колективних уговора иако је СрпС сасвим сигурно релевантан - бар онолико колико и наводно репрезентативни синдикати. Како су се надлежни ресорни министри оглушили на наша добро-

намерна упозорења и закључили КУ са оспораваним синдикатима, поновила се прича која се десила приликом закључивања ОКУ и Анекса ОКУ, а који су закључили наводно репрезентативни СССС и УГС „Независност“ (Синдикату Независност репрезентативност је истекла још у јануару 2008. године, а након губитка великог броја чланова сасвим је сигурно да овај синдикат није репрезентативан, већ је икада то и био. Репрезентативност УГС „Независност“ је оспорило више синдиката: КСС, АСНС, УРСС ...) и Унија послодаваца Србије (репрезентативност УПС су оспориле бројне послодавачке организације, између осталих АСМПС).

Синдикату радника у просвети Србије и не смета толико што се није појавио у преговорима и потписао колективне уговоре, да су они утемељени на уставу, закону и међународним конвенцијама, већ чињеница да су и министарство просвете и министарство финансија алкаво обавили свој посао, а министарство за рад пропустило да изврши правну редакцију текста и тиме омогући да се овакав мањкав документ појави у јавности, и шта више да ступи на снагу. Када је 21. фебруара ПКУ ступио на снагу кренули су и проблеми у школама, јер су начелници ШУ добили налоге из министарства да примењују ПКУ, како је написано, а не како би требало бити по уставу, закону и међународним конвенцијама.

Стога, овим путем од Вас захтевамо да снагом вашег ауторитета и одређењем за правну државу и поштовање Устава интервенишете код поменутих министарстава да се спорна документа у најкраћем могућем року ускладе са Уставом, Законом о раду и међународним конвенцијама, МОР-а. У супротном ћемо известити административни одбор Међународне организације рада (ILO), Интернационалу образовања (EI) и Међународну конфедерацију синдиката (ITUC) о незаконитим поступцима највиших представника извршне власти у Републици Србији и затражити да ове институције захтевају поништење спорних колективних уговора.

У међувремену је СрпС поднео Иницијативу Уставном суду РС за оцену уставности члана 55. ПКУ, а има намеру и да покрене поступак и пред Врховним судом. Ваша ангажованост би помогла да се уочени проблеми реше на обострано задовољство и предупредила да се спорови пренесу међународним институцијама које се баве стањем социјалног дијалога и поштовања међународних конвенција и правима радника и синдиката.

У очекивању помоћи у решавању проблема насталих због потписивања неуставних и са законом супротстављених колективних уговора примите наш срдчан синдикалан поздрав!

Београд, 12.03.2009.г.

проф. Хаџи З. М. Ковач,
ген. секретар СрпС

“РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ” ПРОТИВ СРПС-А

(Наставак са стр. 1)

Трећа замерка Захтеву је била да се раздвоје захтев за утврђивање репрезентативности у основним и средњим школама у два захтева: Захтев за утврђивање репрезентативности у основним школама и Захтев за утврђивање репрезентативности у средњим школама, иако је свакоме јасно да запослени у основним и запослени у средњим школама су запослени у истој, а не у две различите делатности. На крају крајева замерке је ставио управо члан Одбора из реда СССС, Бранислав Павловић, који је између осталог и потписник ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, који су тада били запослени у једној делатности, а сада су, да они то и не знају, наводно у две делатности. На крају крајева, и Законом о основама система образовања и васпитања, јасно је да је основно и средње образовање једна делатност и да до сада нити од једне гранске централе није тражено, а нити је утврђивања посебна репрезентативност за основне, а посебно за средње школе, те је потпуно нејасно због чега би СрпС био изузетак.

Јасно је и да је иза свега намера да се, када се већ не може спречити утврђивање репрезентативности СрпС-а, да се то бар одложи, а додатном забуну покуша чланство овог Синдиката превести у неки од тзв. репрезентативних синдиката.

И на крају крунска замерка да СрпС чине само запослени у образовању у Београду и Војводини, апсолутно не стоји, јер се и летимичним погледом на списак школа свако могао уверити да овај Синдикат има чланове и у централној Србији.

Након што је др Томислав Живановић упутио ово саопштење огласили су се, већ сутрадан, и забуњивачи из УСПРС, који су на свом сајту објавили увредљив текст са насловом „Пали на пријемном“ и поднасловом „Хтели и јаре и паре“ у којем преносе нетачне наводе из саопштења ГСПРС „Независност“ ког су пре непуна два месеца оспоравали као нерепрезентативног и износе лажну тврдњу да „синдикални „Месија“ Здравко-Хаџи Ковач и његов ортак Брајковић, власници предузећа које

носи назив „НСПРВ (и СрпС)“ и чији је пословни слоган „Најзад синдикат!“ нису успели да се региструју као репрезентативан синдикат просветних радника“ и да је Одбор за утврђивање репрезентативности „одбио да донесе решење којем би се признала репрезентативност овом акционарском друштву“, а како саопштавају забуњивачи „није им помогао ни министар просвете који им је обећао да ће, чим добију „атсет“ (шта год то значило оп.п) потписати ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика“.

На тај начин „информативна служба УСПРС“ (шта год то било) која је недавно преименована у Инфо УСПРС уноси додатну забуну у један Законом уређен поступак. Истине ради треба рећи да су овлашћена лица за подношење репрезентативности НСПРВ, СОБ и СрпС колеге Ранко Хрњаз за НСПРВ, Драган Драшковић за СОБ ГО и Слободан Брајковић за СрпС, а да оптарење УСПРС ликом и делом Хаџи Здравка М. Ковача кога забуњивачи виде и када га нема само говори о озбиљности организације која се у јавности јавља углавном као аутор бројних негативних написа, пошто се не сећамо да смо у скорије време прочитали нешто афирмативно по запослене у образовању из овог синдиката. Додуше, у поменутом саопштењу Инфо УСПРС каже да је НСПРВ „у Војводини репрезентативан што није тешко постићи (!!)“, као и да ће за доказивање репрезентативности СОБ-а и СрпС-а ови синдикати „мало причекати“.

Не желећи им кварити тренутно еуфорично расположење људи „који чекају да комшији цркне крава“ СрпС ће у датом року отклонити недоставке који су му стављени као примедба, а који су уствари техничко, а не суштинско питање и стати пред Одбор са довољно приступница не старијих од 15 месеци, а потом захтевати да и „репрезентативни“ поново докажу да су то и они, јер на крају крајева на то их обавезује и Закон о раду.

Хаџи Здравко М. Ковач
Генерални секретар НСПРВ

LOME SVE PRED SOBOM!

NEMA ŠKOLE U KOJOJ ĐACI NEMILICE NE UNIŠTAVAJU ŠKOLSKU IMOVINU

• Lome se stolovi i stolice, lupaju prozori, kidaju brave, slavine, vodokotlići, sifoni, lavaboji, vrata, oluci i ograde, krađu sigurnosne kamere, delovi računara i druga oprema... • Vinovnici najčešće nepoznati • Štetu retko nadoknađuju roditelji • Često se i bivši đaci "svete" starim školama

Deca su oduvek volela da na školskim klupama urezju svoje inicijale, ime, nadimak ili ostave neku porukicu. I zbog toga su bila strogo kažnjavana. Danas nemilice uništavaju školsku imovinu i prolaze gotovo nekažnjeno. Iako škole ne prave neke godišnje bilanse o učinjenoj šteti na školskom inventaru, svi direktori tvrde da su one ogromne i da sve teže iznalaze novac za popravke.

"Nema dana a da učenici nešto ne unište u školi. Sva vrata su nam već porazbijana, svakodnevno se lome stolovi i stolice, razbijaju prozori, kidaju slavine ili donji delovi oluka, pa nam voda podlokava zidove zgrade. U školi imamo 11 sigurnosnih kamera, dežurnog učenika i nastavnika, pokušavali

smo čak i da zaključavamo učionice, prošle godine izrekli smo 223 najstrože vaspitne mere, ali nismo uspeali da sprečimo uništavanje školskog inventara" - navodi Mile Morić, sekretar u somborskoj Tehničkoj školi. "Štete su ogromne i čak i kada sa stopostotnom sigurnošću utvrdimo identitet razbijača, roditelji najčešće odbijaju da nadoknade štetu. Čak su počeli da nestaju i delovi računara i ostale opreme. Naš dodatni problem su i tri fizički odvojene školske zgrade i što smo "muška" škola. A pošto smo i zanatska škola, deo štete sami nadoknađujemo jer sredstva za tekuće održavanje i materijalne troškove nisu ni približno dovoljna ni za druge, a kamoli i za ovakve stvari" - kaže Morić.

NE POMAŽU NI KAMERE

Problem sa uništavanjem školskog inventara imaju i osnovne škole. "Deca znaju koji je domen sigurnosnih kamera i prosto lome ono što je van njihovog domašaja. Kao da se dogovaraju ko će šta da polomi, a najagresivniji su učenici završnih razreda. I to naročito u proleće. A kako se počne približavati period zaključivanja ocena, tako se i oni malo primire" - kaže Đuro Bulović, direktor Osnovne škole "Nikola Vukićević". "Nama su "najbolnija" tačka ulični prozori koji najčešće stradaju u dane vikenda. Imali smo slučaj da je policija priveda osumnjičenog za lupanje tih prozora. Momak je imao 20 godina, a nije redak slučaj da se bivši đaci "svete" svojoj "staroj" školi" - kaže direktor Bulović.

Sličnu priču čuli smo i od Mirjane Borak, direktorke Škole "Avram Mrazović". "Dva puta nam je sa škole skinuta kamera, tako da je trenutno ni nemamo. Dasake na ve-ce šoljama mogli bi svakodnevno da menjamo, a škrabanje po nameštaju je opštepoznata stvar. Nedavno su nam na toaletu razbijena nova vrata koja su koštala 7.000 dinara, i kada ustanovimo identitet vinovnika, kopiju računa ispostavimo roditeljima. Decu treba navikavati da čuvaju školsku imovinu i da ne lome stvari po školi, kao što ih učimo da to ne rade ni kod svojih kuća" - kaže Borakova.

Ni škola "Dositej Obradović" nije pošteđena ovog problema.

ALKOHOLIČARI VEĆ U ČETRNAESTOJ

Zvanične statistike o tome koliko mladi u Zrenjaninu piju alkohol nema, ali se zna da se starosna granica spustila na trinaest-četnaest godina, a zabrinjavajuća je i činjenica da je po ovom pitanju postignuta ravnopravnost polova, pa devojčice piju rame uz rame sa dečacima. U Urgentnom centru u Zrenjaninu, gde se otrovanima od alkohola ispira želudac, kažu da se pijani tinejdžeri, uglavnom, trezne u kućnoj režiji, dok lekari rešavaju samo komatozne slučajeve. „Skoro svakog vikenda primimo bar troje-četvoro mladih osoba, koje, što pod uticajem alkohola, što pod dejstvom opijata, dolaze kod nas na „treznjenje“ - kaže doktorica Dušica Pejić.

Veliki je broj i onih koji kombinuju razne vrste tableta, analgetika i droga sa alkoholom. Sve njih zadržavamo na odeljenju dok ne dođu svesti. Ona napominje da alkoholisani broj mladih najčešće primaju tokom vikenda, naročito nakon nekih žurki, slavlja i proslava, ali da ima slučajeva i kada ih dovode u toku radne nedelje.

Kontrola prodaje alkoholnih pića maloletnicima u nadležnosti je tržišne inspekcije, dok policija obavlja kontrolu u vezi sa prekršajima koji obuhvataju prodaju alkoholnih pića koja se troše na licu mesta - kada se piće daje, očigledno, pijanom ili maloletnom licu koje nije navršilo 16 godina. Zaprećena kazna za ovaj prekršaj jeste: za fizičko lice 10.000 dinara ili 30 dana zatvora; za odgovorno lice 10.000 dinara; za preduzetnika 25.000 dinara i za pravno lice 50.000 dinara.

DEČACI NAPADAJU FIZIČKI, DEVOJČICE VERBALNO

Statistika kaže da je 65% učenika u Srbiji bar jednom bilo izloženo nekom obliku nasilnog ponašanja tokom tri meseca. Takođe, 25 odsto đaka trpele je nasilje više puta u periodu od tri meseca, dok je 44 odsto učenika tokom školovanja bilo izloženo nasilnom napadu vršnjaka. Njih 23 odsto izjavljuje da su jednom ili više puta u poslednja tri meseca doživeli da ih nastavnik uvredi, ismeje ili udari. Dečaci i devojčice su podjednako skloni nasilnom ponašanju, s tim što dečaci više ispoljavaju fizičko, a devojčice verbalno nasilje.

RUŠILAČKI NAGON

"Najnoviji fazon im je da otkače odvodnu cev iz vodokotlića, pa se sva voda sruči na glavu deteta koje povuče vodu. Na te popravke ode dosta para, a osiguranje ne pokriva štetu na nameštaju koji je ionako star 10-15 godina. Jedno vreme su konstantno uništavali mrežice na koš-tablama, prozore manje lupaju. Taj rušilački nagon kod dece se prosto javlja ciklično i svaki put nešto novo konstantno uništavaju" - kaže Simeon Milanov, direktor Škole "Dositej Obradović".

Iako Srednja škola "Sveti Sava" slovi za "žensku" školu, inventar se jednako uništava kao i drugim školama. "Imamo novu PVC stolariju i već drugi put menjamo brave na vratima jer je od siline udarca, najverovatnije nogom, otišao zub u brave. Brave se ne mogu popravljati, nego se cele moraju menjati, a jedna košta oko 3.000 dinara. Ubacuju toaletni papir u vodokotliće pa dolazi do začepljenja, a čak je i u ženskom ve-ceu otkinut ventil sa radijatora pa voda curi - kaže, osim ostalog, Milan Milanković, direktor Srednje škole "Sveti Sava". "Iako imamo odluku Saveta roditelja da se te štete nadoknađuju iz "roditeljskog" dinara, to je prosto neizvodljivo je se taj dinar teško prikuplja jer je na dobrovoljnoj osnovi" - kaže Milanković.

Lj. Z.

LOŠI MOMCI

Zašto su deca tako destruktivna, pitanje je za jednu dublju stručnu analizu. Odgovori se svakako kriju i u opštem stanju u našem društvu, konfuziji i haosu, kao i vrtoglavom padu morala i pravih vrednosti. I što su, kako reče jedan naš sagovornik, "loši momci deci postali junaci". Veliku odgovornost svakako snose i sami roditelji koji ili nemaju vremena, ili ne žele da se bave svojom decom. "Dete ne smeš ni popreko da pogledaš, a kamoli da preduzmeš neku radikalniju vaspitnu meru" - mišljenja je jedan od naših sagovornika.

KODEKS VRAĆA RED I MIR U ŠKOLE

Za četiri meseca, otkako je pokrenuta inicijativa, 15 osnovnih škola iz Novog Sada i prigradskih naselja usvojilo je i predalo gradskoj upravi kodeks ponašanja. Predsednik Aktiva direktora osnovnih škola i direktor škole "Sveti Sava" u Rumenki Svetozar Kozarov kaže da će preostale škole kodeks predati do kraja ovog meseca, kad je planirano da se održi sastanak svih direktora škola. "Kodeks ponašanja predviđa strože kazne za đake nasilnike, ali i za njihove roditelje. Ovim činom gradske prosvetne vlasti nameravaju da stanu na put nasilju u školama, a kao krajnju meru predlažu isključenja osnovaca. Od republičkog Ministarstva za obrazovanje tražićemo izmenu zakona, prema kojoj se osnovci koji iz vladanja imaju jedinicu ne bi mogli upisati u srednju školu jer bi ta ocena ulazila u prosek" - kaže Kozarov.

Kreatori kodeksa su učenici Đačkog parlamenta, roditelji i nastavnici. Kodeks postaje zvaničan dokument škole onda kad ga odobri Školski odbor. Kozarov očekuje da đaci, nastavnici i njihovi roditelji poštuju nova pravila ponašanja i da se sankcije dosledno sprovođe, a Novi Sad je prvi grad u Srbiji koji na inicijativu samih učenika dobija ovakav kodeks. Pravila ponašanja usklađena su s prosvetnim zakonima, ali i s porodičnim zakonom, a nastavnici u školama u kojima je kodeks usvojen rekli su da on već daje pozitivne rezultate. U školi u Rumenki kodeks se uveliko primenjuje, a dokaz su i dve školske igranke koje su prošle bez incidenta. "Direktor škole i ja dvaput mesečno razgovaramo s problematičnim učenicima, a to isto čine i njihove razredne starešine, tako da se boljitak na tom polju već oseti" - kaže Kozarov.

„ОТВОРИ КЊИГУ – ОТВОРИ ВРАТА...“

Први прилози већ стижу, те се надамо да ће бројност и квалитет неких од њих завредети да се нађу у „Књизи прича“ коју су исписали и још увек исписују ученици широм света, као и они који су некада били ученици, а данас људи који својим одлукама утичу не само на своје средине, већ и на свет уопште. Суштина је да се свима представе приче које понекад изгледају и бајковито о томе како образовање може да промени свет који познајемо и како се образовањем може изаћи из беде, немаштине, беспарице, беспослице... и како се могу остварити и најфантастичнији снови појединца кроз образовање. Збирна „Књига прича“ међу којима ће се можда наћи и нека прича из ваше средине биће достављена светским лидерима, како би се још једном подсетили на обавезе дате светском образовању и угроженост миленијумских циљева „Образовање за све“. Ове године је нагласак на циљу број 4 – за 50% повећати обухват писмености код одраслих особа, а нарочито жена, као и учинити доступнијим образовање одраслих свим заинтересованима (774 милиона одраслих и 75 милиона деце у свету деце незнају да пишу и читају. То су становници земаља у развоју, а 2/3 од тог броја су жене и девојчице).

Други део акције позив вашим бившим ђацима, а данас познатим јавним личностима и доносиоцима одлука да посете своје бивше школе упутите за период од 20 – 26. априла, како би се могли представити садашњим ученицима и како би на њих позитивно утицали кроз афирмативну причу о сопственом успеху и друштвеној афирмацији. Писане и прилоге у аудио и видео форми доставите секретаријату Синдиката, како би се неки од њих нашли у светској „Књизи прича“. Иначе „Велико читање“ је планирано за 22.04.2009. године.

Све информације можете добити од ваших представника у органима Синдиката или у секретаријату. Желећи вам пун успех у реализацији планираних активности шаљемо вам срдачне синдикалне поздраве!

Учествујте у „великом читању“ 2009:

Широм света милиони деце, наставника и учесника кампања ове године учествоваће у „Великом читању“ и захтеваће да њихове власти свакоме дају право да уче, да могу да читају и пишу.

„Велико читање“ ће бити читање Књиге прича, која ће, сасвим извесно, да утичу на животе појединаца, пошто је сачињена од кратких прича о неким од светски најутицајнијих људи. Та књига описује кроз мање вероватне, али и готово невероватне приче, како образовање може да промени свет који познајемо.

„Велико читање“

Књига завршава кратком изјавом да свако треба да има шансу на писменост, и захтевом читаоцима да допишу своје име уколико се са тим слажу и да проследи Књигу другима да ураде исто.

Велико читање и сва имена која буду донета у Књигу ће бити достављена светским лидерима, политичарима и доносиоцима одлука 22. априла током светског догађаја Великог читања.

Како можете да се укључите:

1. Позовите јавне личности, адвокате, изванредне људе да напишу причу за Велико читање. Додајте њихове приче у књигу Светско Велико читање (која је изашла у фебруару). Замоли те појединце да сниме приче у аудио форми како би се дистрибуирали уз књигу.
2. Организујте промоцију књиге на конференцијама за штампу и дистрибуирајте је свим школама и организацијама колико год је то могуће у вашој земљи.
3. Прикупите истраживања и студије случаја одраслих без образовања и саставите досије који ће бити достављан уз Велико читање.
4. Позовите своје локалне политичаре и друге важне људе или било кога за ког сматрате да има утицај, да буде део Великог читања 22. априла.

Једно од пет људи не може ово да прочита

Писменост је основно људско право и кључ за превазилажење сиромаштва, средство за побољшање здравља и смањење ограничавања људских права. Неписмена особа можда неће моћи да се заштити од болести које угрожавају живот или да обезбеди своје породице. Писменост је, такође, предуслов пуног држављанства и учествовања у демократији и друштву.

Писменост одраслих и младих у свим својим формама, укључујући доживотно учење игра значајну улогу у ослобађању људи и омогућава им да постану вође сопственог позитивног развоја кроз континуирану интеракцију сопствених мисли и акција.

Данас, упркос овоме, постоји још увек 774 милиона одраслих и 75 милиона деце која не знају да читају и пишу. Већина

оних који не умеју да читају и пишу живе у земаљама у развоју, а две трећине одраслих који не умеју да читају и пишу су жене и девојке.

2000-те године лидери богатих и сиромашних земаља обећали су да ће поставити сет од шест циљева Образовања за све (EFA)

Четврти циљ гласи: „Достизање 50 процентног повећања писмености одраслих до 2015, а нарочито жена, као и правичан приступ основном и континуираном образовању свих одраслих.“

Потребно је да подсетимо наше владе да је преостало мало времена и много посла уколико желимо достигнути овај и друге циљеве.

Шта би требало да ураде владе сиромашнијих земаља?

1. Да донесу уставне одредбе које условљавају да писменост одраслих, образовање одраслих и младих буду права, у равни са међународном повељом о правима и другим међународним инструментима који препознају право на образовање.
2. Да повећају буџетска средства која обезбеђују да се најмање 3% образовног буџета троши на писменост одраслих.
3. Да развијају националне образовне стратегије које наглашавају двоструке изазове обезбеђивањем писмености младих и одраслих, као и квалитетног основног образовања за све.

Шта би требало да ураде богатије земље и међународне институције?

Да одложе развој Иницијативе брзог образовања, како би охрабрили земље да усвоје и реализују свих 6 ЕФА циљева укључујући нагласак на писменост.

Да повећају основу знања стварањем адекватних база података и усклађености методологија прикупљања података на свим новима писмености, као и развој аналитичких студија о утицају писмености.

Да обезбеде већу подршку писмености младих и одраслих као приоритет.

Да подрже развој стратегија које укључују програме писмености одраслих и младих као главни део образовања.

Да гарантују да ће испунити обећане помоћи дугорочном образовном развоју који подразумева писменост као своју суштину.

Придружите се!

NEMAČKOJ NEDOSTAJU NASTAVNICI

- Na mesta 100 nastavnika koji odu u penziju dolazi svega 60 do 70 novih • Biti nastavnik nije atraktivno
- Rano opredeljenje u izboru škole • Naglašena želja za stranim studentima

U Nemačkoj nema dovoljno nastavnog osoblja, pre svega iz predmeta fizika, hemija i matematika. Godišnje nedostaje čak 22.000 nastavnika. Takva situacija traje već godinama.

„Ovaj poziv sam izabrao iz ubeđenja. Ja volim svoj posao, i znam da sam doneo dobru odluku. Hoću samo da dobijem ono što mi je obećano. Ovu školu i ovaj grad ću veoma nerado napustiti, da bi radio u nekoj drugoj saveznoj pokrajini u Nemačkoj. Ako odem, ostaće i praznina u nastavi fizike. Učenici će biti uskraćeni. Moram da postavim pitanje: zašto treba da odem, ako ovde nema dovoljno nastavnog osoblja?“ rekao je nastavnik fizike Markus Alt. Markus Alt, koji se u stvarnosti drugačije zove, pre par godina je prešao iz industrije u školu. To je bilo upravo ono što je želela nemačka savezna ministarka za obrazovanje

Anete Šavan. Ona je od preduzetnika zahtevala, da vodeće snage, na neko vreme iznajme nemačkim školama.

Nastavnici su uglavnom stari. Narednih godina će skoro trećina otići u penziju. Na 100 odlazećih u ovom trenutku dolazi samo 60 do 70 novih. Koliko nastavnika zaista nedostaje, u nadležnim ministarstvima niko ne može tačno da kaže.

Klaus Klem, je istraživač u domenu obrazovanja u Esenu. On se godinama bavi tom temom. Prema njegovoj proceni, Nemačkoj je svake godine potrebno 22.000 novih nastavnika. On smatra da tržištu rada nastavnog osoblja vlada haos, umesto sistematskog plana.

Pitanje je i zašto se proteklih godina tako mali broj opredelio za profesiju nastavnika. Imidž profesije bio je veoma loš. Nastavnici su okrivljeni za loš obrazovni nivo, na koji su ukazali rezultati međunarodne Piza studije. Nastavnici su smatrani za lenjivce koji uživaju u šestonedeljnom letnjem raspustu. Osim toga mnogi nastavnici se osećaju preopterećenim i gotovo da nema nastavnika koji može da izdrži do penzije. Negativna ocena nije puka slučajnost.

U Nemačkoj gotovo svaki maturant može postati nastavnik - potvrdila je aktuelna studija. Najbolji maturanti, međutim ne biraju taj poziv, kaže minhenski stručnjak za obrazovanje Ludger Fosman.

„Veliki broj maturanata koji se opredeljuju za poziv nastavnika ima prosečne ocene. Oni koji na primer biraju studije prava ili medicinu, imaju da-

leko bolji prosek.“ Izuzetak su samo gimnazijski nastavnici, oni imaju tako dobar prosek na maturi kao i drugi apsolvanti. „To je sigurno i zbog toga što poziv nastavnika nije naročito atraktivan za ljude koji zaista nešto žele da postignu u životu. Na primer postoji veoma mali broj mogućnosti promene profesije. To se sada delimično menja u pojedinim saveznom zemljama“, objašnjava Fosman.

Mnogo veći ugled profesija nastavnika uživa u Velikoj Britaniji i Kanadi. Tamo čak inženjeri, bankari i drugi koji su dobro plaćeni, ponekad odlaze u učionice da rade sa đacima. U Finskoj, koja je na vrhu rezultata Piza studije, samo najbolji mogu postati učitelji. Nemačka u ovom trenutku ne može biti tako izbirljiva: ministarstva u saveznom pokrajinama moraju da prihvate gotovo svakog, jer nedostaje tako mnogo nastavnika, pričaju u Sindikatu nastavnika.

Deca i mladi

Formalno gledano nakon rođenja još svi imaju podjednake šanse. Najkasnije od treće godine u dečija obdaništa smešta se 74 odsto dece sa Zapada i 90 odsto dece sa Istoka Nemačke. Oni pohađaju državne ili privatne vrtiće. Ustanove ovog tipa nude različite koncepte; sa težištem na stranim jezicima, umetnosti, prirodnim naukama i bio-proizvodima.

Deci sa pet ili šest godina, otvaraju se vrata osnovne škole. Nakon četiri ili šest godina, zavisno od savezne pokrajine, postavlja se pitanje: niža školska sprema i zanat, realna ili klasična gimnazija? Diplomata takozvane Obavezne škole stiže se nakon 9 godina. Dalji put učenika koji steknu samo ovu diplomu je težak. Čak svaki treći iz ove grupacije ostaje bez mesta za dalje obrazovanje uz rad(naukovanje). Zbog toga mnogi roditelji nastoje da njihova deca obavezno završe realku ili klasičnu gimnaziju. Oko trećine nemačkih učenika uspešno maturira.

Sport, prijatelji i Internet

Izbor nije lak i iziskuje promene. Sportska udruženja, časovi muzike, ili društveni angažman, mnogi učenici iz osnovnih škola u Nemačkoj imaju kalendarski potpuno ispunjen terminima. 84 odsto đaka između 11 i 17 godina, prema studiji instituta Robert Koh, preko nedelje su uključeni u sportske aktivnosti. Inače, na svim listama je omiljeni termin „susret sa prijateljima“. To se više ne dešava samo na ulici, već podrazumeva komunikaciju putem interneta, online je gotovo svaki učenik.

Lična interesovanja i političke teme

Prema Šelovoj studiji oko trećine mladih interesuje se za političke teme. Osamdesetih godina ih je bilo dvostruko više. Tada je Nemačka još bila podeljena, postojao je Nato i Varšavski pakt, partije su bile jasno razgraničene. Postojao je izazov. Današnja nemačka omladina više se oslanja na tradicionalne vrednosti: vrednoću, ambiciju, red i bezbednost; to pokazuje Šelova studija. Oni formiraju stav prema porodici, prijateljstvu i partnerstvu. I svet je pred njima otvoren kao nikada ranije: sa petnaest šesnaest godina odlučuju hoće li u Sjedinjene Američke države ili u Francusku. I kao što su se granice pomerile na gore, tako su i donje granice otvorenije nego ikada. Naslovi poput „Komirani od alkohola“ i nasilje u školama takodje su deo svakodnevnice mladih u Nemačkoj.

Sistem visokog školovanja

Nemački sistem visokog obrazovanja je veoma raznovrstan. Univerziteti, visoke stručne škole, više pedagoške škole, visoke umetničke i muzičke škole i akademije, više škole koje su osnovale

crkve, kao i privatne škole. U Nemačkoj se broj privatnih škola značajno povećao od 1972. kada je otvoren prvi privatni Univerzitet u Viten-Herdekeu. Sada u Nemačkoj postoji 71 visoka privatna škola priznata od strane države. Ako se poredi sa drugim državama taj broj je i danas mali. Stručnjaci smatraju da se otvaranje i razvoj visokih privatnih škola tek na početku i govore o velikoj mogućnosti rasta.

Jedan od važnih ciljeva nemačke visokoškolske politike je povećanje broja stranih studenata. Do sada je na nemačkim univerzitetima i visokim školama studiralo odprilike 17 odsto stranih studenata. U međuvremenu na visokim i stručnim školama postoji ponuda mesta za studije koja je usmerena direktno ka stranim studentima. Od postojećih 12 000 mogućnosti za studiranje, Nemačka Akademska služba za razmenu studenata(DAAD), izdvojila je oko 650 međunarodnih programa, koji su isključivo na Engleskom jeziku.

Za upis na fakultet u SR Nemačkoj mogu se prijaviti i osobe koje žive u inostranstvu, a koje trenutno nemaju boravišnu dozvolu za Nemačku. Potrebno je znanje jezika i studentska viza. Potrebne informacije se mogu dobiti u nemačkoj ambasadi u Beogradu ili na internet sajtu: www.daad.de, nemački program za razmenu studenata.

ПОЧЕО УПИС ЋАКА ПРВАКА

Упис ђака у први разред основних школа почео је 01. априла и званично ће трајати до краја јуна, речено је у Министарству просвете. Родитељи који своје прваке ипак не успеју да упишу до тог рока, моћи ће то да ураде до почетка нове школске године, 1. септембра. Додатни рок за упис важиће, пре свега, за ону децу која из било ког разлога неће успети да на време заврше обавезни припремни предшколски програм, који траје шест месеци. Ове године у школу се уписују деца рођена између 1. марта 2002. и 1. марта 2003. године. Наредне школске године биће уписано око 78.000 ђака. Приликом уписа предају се потврда о завршеном припремном предшколском програму, извод из матичне књиге рођених, лекарско уверење и пријава места становања. Осим деце од шест и седам година, у школу се могу уписати и млађи ако положе тест код психолога.

НАГРАДЕ НАЈБОЉИМ СТУДЕНТИМА

У великој конгресној сали Мастер центра Новосадског сајма у понедељак 30. марта, су на свечаности, коју је приредио Универзитет у Новом Саду, традиционално додељене награде најбољим студентима у школској 2007/08. години. Најбољи студент Универзитета је Марија Ивановић с Академије уметности, која је дипломирала са свим десеткама. Награда «Милева Марић-Ајнштајн» уручена је Ренати Боровици за најбољи мастер рад из области математике и информатике те Дејану Новаковићу за постигнути успех у студирању математике и информатике. Награда «Александар – Саша Поповић» уручена је Даници Поробић с Природно-математичког факултета. Ректорка Радмила Маринковић-Недучин изјавила је како јој је веома драго што је већина студената већ наставила школовање на неком од виших степена образовања, чиме су одлучили да се даље усавршавају. Она је истакла како је свака сала на Универзитету мала да би примила 826 студената, колико их је награђено.

Том приликом награђени су и студенти за изузетан успех у току студирања и постигнуте врхунске резултате у уметничким и спорским активностима, а уручено је и 57 награда за научноистраживачке и стручне радове.

(АНТИ) ДИСКРИМИНАЦИОНИ ЗАКОН И (НЕ)ОДГОВОРНИ ПОЛИТИЧАРИ

Потпуно је сулудо све ово што се дешава(ло) с антидискриминационим законом, који не штити само лебно-геј-бисекс-трансекс (ЛГБТ) популацију, како се то сад популарно зове, него и старе, болесне, инвалиде, труднице, ометене у развоју, жене, децу, етп... Када путујете по Западу, видите гомилу старих људи, људи у инвалидским колицима, децу и жене ометене у развоју, дакле, групаације с посебним потребама, како путују, седе у ресторанима, чак и возе кола... Дакле, живе свој живот! Њих има и у Србији, али седе закључани у својим становама и кућама, с породицама које их се стиде и у средини која их игнорише или презири и сажалева. Тај закон је, једноставно, нешто што морамо усвојити на путу Србије у ЕУ! Ако желимо да идемо тим путем. Ако не желимо, а и то је легитимно да се каже – да као у Авганистану, Ирану, Сомалији и Судану не лечимо жене по болницама јер је, рецимо, то забрањено у тим земљама. Хомосексуалци се тамо вешају за дизалице, прељубнице каменују до смрти, девојчице обрезају како не би могле да осете сексуални ужитак, а деца од осам и десет година раде у пољу и мрачним мануфактурама, док се на писце одапињу стреле и бацају проклетства...

Скупштина Србије је “на мишиће” Закон о забрани дискриминације, који је добио подршку 127 посланика, не само власти већ и опозиционог ЛДП-а. Против овог прописа било је 59 посланика, првенствено из опозиције, али и они из редова Јединствене Србије и један посланик ПУПС-а. Иако се о овом пропису углавном водила полемика везана за геј популацију и легализацију оваквог сексуалног опредељења, новоусвојени закон забрањује дискриминацију по било којем основу, а нарочито расну, полну, националну, на основу друштвеног прорекла, рођења, вероисповести и здравственог стања.

Истовремено, забрањује се дискриминација на основу политичког и другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Сексуална оријентација је приватна ствар и нико не може бити позван да се јавно о њој изјасни, нити дискриминисан ако то учини. Законом се установљава повереник за заштиту равноправности, а бира га Скупштина на период од пет година.

СОМБОРЦИ У САЛЦБУРГУ

Немања Ђаковић, Даница Кесић и Сандра Штајнер, ученици одељења III-3 Средње економске школе из Сомбора на усмерењу пословни администратор, представили су своје виртуелно предузеће «SeAL» на Међународном сајму виртуелних предузећа. Сајам је одржан 11. и 12. марта у аустријском граду Салцбургу и осим сомборског, на овој смотри је представљено још 355 виртуелних предузећа из 20 држава: Аустрије, Немачке, Шпаније, Русије, Италије, Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине, САД, Румуније...

Наступом на овом сајму успостављени су бројни директни контакти с пословним партнерима и остварено знатно приближавање пословања међу виртуелним предузећима средњих стручних школа у различитим државама. Током сајма ученици су водили разговоре на страном језику, примењивали вештине преговарања, закључивали уговоре, јачали своје самопоуздање и размењивали искуства и стечена знања.

РАДУНОВИЋЕВА ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Удану за гласање, 26. о.м. посланици српског парламента - Народне Скупштине, између осталог, су изабрали и председнике Националног просветног савета – проф. др Десанку Радуновић и Савета Народне банке Србије – Дејана Шошкића. Десанка Радуновићева је већ обављала ову функцију за време министровања Гаше Кнежевића. Радуновићева је ванредни професор београдског Математичког факултета.

Из реда “репрезентативних” синдикала нешто раније је за члана изабран Бранислав Павловић председник СОС-а. Павловићу је ово бар четврта плаћена функција (члан је и: УО РЗЗО, реп. Одбора за утврђивање репрезентативности, потпредседник СССС, председник СОС-а, члан Паневропског комитета ЕИЕ,...). Кандидат УСПРС није добио нити један глас, а ГСПРС “Независност” није ни имао кандидата за Савет. СрпС нико ни за шта није ни питао. Тако да бар нећемо сносити никакве одговорности за све лоше што је задесило српско образовање у последње време, али последње хоћемо свакако. Уосталом, као и сви други запослени у делатности.

КОНКУРС ЗА РЕКТОРА УНС

Савет Универзитета у Новом Саду је расписао изборе (редовне) за ректора с трогодишњим мандатом – од 1. октобра 2009. до 30. септембра 2012, а бирају се и три проректора. Мандат актуелном ректору проф. др Радмили Маринковић-Недучин, као и тројици проректора, истиче 30. септембра. Изабрана је и комисија за спровођење избора (седам чланова Савета – пет представника факултета и по један оснивача, односно студената) чији је председник проф. др Душан Николић с Правног факултета. Рок за предлагање кандидата за ректора је 24. април, а предлагачи могу бити наставно-научна већа факултета у саставу УНС-а и стручна већа универзитетског Сената. Кандидат мора бити редовни професор УНС-а с пуним радним временом на факултету, треба да има значајне резултате у образовном, научном или уметничком раду, да се активно служи, по правилу, енглеским језиком, има проверене организационе способности, искуство у међународној сарадњи, као и руковођењу у високом образовању и да је најмање десет година запослен на УНС-у. Кандидати за ректора предлажу своје кандидате за три проректора (за наставу, науку и међународну сарадњу и за финансије), који такође морају бити професори УНС-а, али не с факултета с којег је потенцијални ректор. За проректора за науку и међународну сарадњу може бити кандидован и научник с института у саставу УНС-а.

Сваког дана на:

www.nsprv.org

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ZARADE SE (STATISTIČKI) OPORAVLJAJU

Podaci su dobijeni na osnovu Mesečnog statističkog istraživanja o zaradama zaposlenih i na osnovu podataka Ministarstva finansija (Poreske uprave). Od januara 2009. godine Republički zavod za

statistiku je proširio obuhvat jedinica posmatranja. Pored zarada isplaćenih zaposlenima kod pravnih lica, pri izračunavanju prosečnih zarada, uzimaju se u obzir i zarade isplaćene zaposlenima kod preduzetnika (fizičkih lica).

Februar 2009. godine

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u februaru 2009. godine, iznosi 43353 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u januaru 2009. godine, nominalno je veća za 7,7%, a realno je veća za 6,3%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u februaru 2009. godine, iznosi 31121 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u januaru 2009. godine, nominalno je veća za 7,8%, a realno je veća za 6,4%.

	Prosečne zarade						Prosečne zarade bez poreza i doprinosa		
	RSD			Nominalni indeksi			RSD		
	II 2009		I-II 2009	II 2009		I-II 2009	II 2009		I-II 2009
	Ukupno	Privreda	Ukupno	Ukupno	Privreda	Ukupno	Ukupno	Privreda	Ukupno
Republika Srbija	43353	39562	41788	107,7	103,7	113,2	31121	28494	29991
Centralna Srbija	43475	39441	41940	107,5	103,6	113,6	31211	28422	30105
AP Vojvodina	43020	39895	41371	108,3	103,8	112,2	30874	28690	29678
Grad Beograd	54452	52476	52837	106,3	103,1	114,0	38981	37658	37831
Grad Novi Sad	48479	45424	47550	104,2	99,0	111,3	34824	32665	34080
Grad Niš	35832	29093	35069	104,5	92,4	103,1	25660	20884	25127
Grad Kragujevac	41578	37314	39668	109,7	105,3	111,4	29863	26886	28479

Februar 2009 - februar 2008.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u februaru 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u februaru 2008. godine, nominalno je veća za 12,5%, a realno je veća za 1,9%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u februaru 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u februaru 2008. godine, nominalno je veća za 12,4%, a realno je veća za 1,8%.

Indeksi zarada bez poreza i doprinosa	II 2009	II 2009	II 2009	II 2009	I-II 2009	I-II 2009
	I 2009	XII 2008	II 2008	Ø 2008	I-II 2008	Ø 2008
Republika Srbija						
• ukupno	107,8	90,6	112,4	106,7	113,1	102,9
• privreda	103,8	94,3	113,5	107,7	114,4	105,7
Centralna Srbija						
• ukupno	107,6	90,9	113,0	106,5	113,4	102,7
• privreda	103,8	94,7	114,6	107,5	114,9	105,5
Vojvodina						
• ukupno	108,4	89,9	110,8	107,3	112,1	103,1
• privreda	103,9	93,3	110,9	108,4	113,3	106,4
Realni indeksi zarada bez poreza i doprinosa						
Republika Srbija						
• ukupno	106,4	87,4	101,8	99,9	102,8	97,0
• privreda	102,5	90,9	102,8	100,8	104,0	99,6
Centralna Srbija						
• ukupno	106,0	87,6	102,2	99,5	103,0	96,7
• privreda	102,3	91,2	103,6	100,5	104,4	99,3
Vojvodina						
• ukupno	107,3	86,7	100,5	100,7	101,9	97,3
• privreda	102,9	90,0	100,6	101,7	103,0	100,4

Period januar/februar 2009 - januar/februar 2008.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - februar 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u periodu januar - februar 2008. godine, nominalno je veća za 13,2%, a realno je veća za 2,9%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - februar 2009. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar - februar 2008. godine, nominalno je veća za 13,1%, a realno je veća za 2,8%.

U gradovima se zarađuje i troši više nego na selu

Prosečna mesečna raspoloživa sredstva u 2008. godini po domaćinstvu u Republici Srbiji iznosila su 43.518 dinara. Domaćinstva s gradskog područja imala su prihode nešto veće od 46.236 dinara, a domaćinstva s ostalih područja - 39.295 dinara. Anketom je bilo obuhvaćeno 4.621 domaćinstvo.

Od ukupno raspoloživih sredstava 94,7% čine prihodi u novcu, a 5,3% su prihodi u naturi, od čega su gradska domaćinstva imala 0,9% prihoda u naturi, dok su domaćinstva s ostalih područja u naturi imala 12,9% prihoda. Kada je reč o strukturi novčanih prihoda, iz redovnog radnog odnosa potiče 53,2%, a iz penzija 29%. Prihode od plata iz redovnog radnog odnosa u celoj republici imalo je 50,3% građana, u centralnoj Srbiji bez Beograda - 47,2%, a u glavnom gradu 57,6%. U Vojvodini od plata živi 48,7% žitelja.

Prihode za život od penzija u Republici Srbiji ostvaruje 27,5 procenata, u centralnoj Srbiji bez Beograda ima 26,3 odsto penzionera, isto toliko u Vojvodini, dok ih je najviše u Beogradu - 30,6 odsto.

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava u Republici Srbiji iznosili su 40.100 dinara, od čega je najveći udeo izdataka za hranu i bezalkoholna pića - 41,3%. Za te potrebe žitelji gradskih područja izdvajali su 41.792 dinara, a domaćinstva s ostalih područja 37.666 dinara.

U strukturi lične potrošnje, sva domaćinstva za stanovanje, vodu, struju, gas i druga goriva u Vojvodini izdvajaju 16,9% prihoda, u centralnoj Srbiji bez Beograda - 15,4%, a u Beogradu najmanje - 14,4%. Beograđani više od svih izdvajaju za zdravstvene usluge, oko 2.455 dinara mesečno, dok je za te potrebe u centralnoj Srbiji bez glavnog grada izdvajano 1.335 dinara. Troškovi za komunikacije najmanji su u centralnoj Srbiji bez glavnog grada - 1.227 dinara, u Beogradu su 1.583 dinara, a u Vojvodini 1.312 dinara. Od ostalih izdataka obuhvaćeni su troškovi transporta, za koje su u celoj Srbiji izdvaja 9,4%, za odeću i obuću 5,7%, za nameštaj, opremanje domaćinstva i održavanje - četiri i po odsto, a za rekreaciju i kulturu 4,7%.

Inflacija u martu već 5,8%

Cene na malo roba i usluga u Republici Srbiji u martu 2009. godine u proseku su više za 0,5% u odnosu na prethodni mesec (cene roba više su za 0,4%, dok su cene usluga povećane za 0,5%). U martu 2009. godine u odnosu na isti mesec 2008. godine cene na malo su povećane za 9,9% a u odnosu na decembar 2008. povećane su za 5,8%. Troškovi života u Republici Srbiji u

martu 2009. godine u odnosu na prethodni mesec u proseku su viši za 0,4%. U martu 2009. godine u odnosu na isti mesec 2008. godine troškovi života su povećani za 9,1% a u odnosu na decembar 2008. povećani su za 4,2%. Razlika između indeksa cena na malo i indeksa troškova života je posledica različitog uticaja rasta cena pojedinih artikala na formiranje ovih indeksa.

ШКОЛСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ДОСТУПНА ЈАВНОСТИ?!

ПИТАЊЕ: Како да поступи школа када од ње орган или установа друге државе тражи податке о образовању бившег ученика, а који се чувају у јавној евиденцији школе, на језику и обрасцу земље на којем се води поступак признавања наше школске исправе?

ОДГОВОР: Школа, као установа која врши јавну службу, између осталог, на прописани начин води и чува школску документацију. Подаци који се налазе у евиденцији, а односе се на ученике, образовно-васпитни рад наставника и јавне исправе које она издаје доступни су јавности, тј. дају се заинтересованим грађанима, органима, установама и предузећима док се чувају у њој. Када школа престане да постоји, школска евиденција са подацима наставља да се чува у надлежном историјском архиву.

Да би наша школска исправа имала признатост у другој држави, њен ималац мора да захтева од надлежног органа или установе друге државе њено признавање – нострификацију или еквиваленцију. Свака држава одређује поступак нострификације и еквиваленције, па је зато и различито поступање државних органа или установа у том поступку. Поједине државе захтевају од надлежног државног органа земље порекла јавне исправе податке о наставном плану и програму, циљу образовања; неке признају преведена уверења школа; поједине, пак, захтевају попуњен свој образац на језику на којем се врши признавање јавне школске исправе.

Школа може да захтева да овлашћени судски тумач преведе образац. Преведени образац школа ће попунити на српском језику и оверити га, а судски тумач ће попунити образац на страном језику и оверити га својим печатом.

Школа ће доставити наведене попуњене обрасце на српском и страном језику органу или организацији државе која се обратила школи.

ПИТАЊЕ: Да ли се образац сведочанства и дипломе може попунити писаћом машином?

ОДГОВОР: Одредбом члана 100. став 5. Закона о средњој школи прописано је да се јавна исправа (ђачка књижица, исписница, уверење, сведочанство и диплома) издаје на српском језику ћиричним писмом, латиничним у складу са законом, а када се настава изводи и на језику народности, јавна исправа се издаје и на том језику.

Школа издаје јавну исправу на прописаном образцу. Образац се прописује правилником и објављује у “Службеном гласнику РС”.

Да би јавна исправа коју издаје школа била уредна, издавач прописаног обрасца мора имати одобрење Министарства просвете. Решење о одобрењу издавач уноси у образац јавне исправе.

Попуњавање обрасца јавне исправе је техничко питање. Образац може да се попуњава читким рукописом, писаћом машином или компјутерском обрадом. Битно је да у рубрике обрасца буду правилно унесени прописани подаци на језику и писму у складу са Законом.

ПИТАЊЕ: Да ли ученик средње школе коме је наставничко веће изрекло васпитно-дисциплинску меру искључење из школе, има право да се испише из школе?

ОДГОВОР: Чланом 65. Закона о средњој школи прописано је да ученик или његов родитељ, односно старатељ, има право да поднесе жалбу школском одбору против решења о искључењу ученика из школе, односно решења о искључењу из дома у року од 24 часа од уручења решења. Жалба на решење о искључењу ученика из школе, односно дома, одлаже његово извршење до доношења другог степеног решења. Школски одбор доноси другог степеног решење у року од 15 дана од дана доношења жалбе.

Када школски одбор донесе другог степеног решење и када се уручи ученику, односно његовом родитељу или старатељу, оно постаје коначно.

Према томе, ученик средње школе коме је наставничко веће изрекло васпитно-дисциплинску меру искључења из школе има право и обавезу да редовно похађа наставу и извршава друге школске обавезе, као и право да се испише из школе, све док школски одбор не донесе другог степеног решење о његовом искључењу из школе и док му се не уручи на одговарајући, прописани начин.

ПИТАЊЕ: Да ли наставници могу с родитељима и ученицима основати невладину организацију која ће радити у оквиру школе?

ОДГОВОР: Услови, начин и поступак удруживања грађана, као и рад удружења уређују се прописима који се односе на удружења.

Школа обавља делатност образовања и васпитања у складу с прописима у области образовања, а у оквиру школе не може се обављати делатност за коју школа није верификована.

ПИТАЊЕ: Да ли се одлуком органа локалне самоуправе може увести учешће родитеља у сношењу трошкова превоза ученика?

ОДГОВОР: С обзиром на то да је одредбом члана 143. став 2. тачка 3) Закона о основама система образовања и васпитања прописано да се у буџету јединице локалне самоуправе у области основног и средњег образовања и васпитања обезбеђују средства за превоз ученика који су настањени на удаљености већој од четири километра од седишта школе, ако на тој удаљености нема школе, а за ученике ометене у развоју без обзира на удаљеност места становања од школе, мишљења смо да нема правног основа да се одлуком надлежног органа локалне самоуправе уводи било какво учешће родитеља у сношењу трошкова превоза ученика.

ПИТАЊЕ: Да ли захтев за промену статуса ученика, промену школе и за остваривање других права малолетног ученика потписују оба родитеља односно старатеља?

ОДГОВОР: У обезбеђивању остваривања права ученика прописаних законима, подзаконским или општим актима школа води рачуна по службеној дужности. Поједина права, као што је, на пример, промена својства ученика, школе, образовног профила, приговора или жалбе на оцену и слично, остварују се на основу писменог захтева ученика, а ако је малолетан, на захтев његовог једног од родитеља, односно старатеља.

Требало би само обратити пажњу да ако је брак родитеља, односно старатеља ученика разведен, а он додељен или се определио да живи са једним, који је родитељ, односно старатељ поднео захтев. У оваквој ситуацији захтев подноси родитељ односно старатељ са којим ученик живи.

О захтевима ученика, његовог родитеља, односно старатеља директор школе доноси решење којим се захтев усваја, одбија или одбацује.

Решење се доноси по Закону о општем управном поступку.

ПИТАЊЕ: Да ли је директор школе у обавези да донесе решење по жалби ученика, његовог родитеља или старатеља или само да обавести подносиоца да је жалба одбијена или усвојена?

ОДГОВОР: Право на жалбу на закључну оцену или на испит је прописано Законом о средњој школи (“Службени гласник РС”, бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/2002, 25/02, 62/03 и 101/05) и рок од три дана, односно 24 часа (прописан чланом 102. Закона о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС”, бр. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 и 101/05) представља изузетак у односу на рокове из Закона о општем управном поступку.

Како је реч о заштити права ученика, директор је дужан да донесе решење којим се жалба одбија ако је неоснована, одбацује ако није дозвољена или је усваја ако је основана, именује комисију и одређује време за полагање испита.

Решење донето по жалби мора да садржи све делове: увод, изреку, образложење и поуку о правном леку и да буде уручено на начин прописан Законом о општем управном поступку.

ПИТАЊЕ: Да ли по захтеву за заштиту права ученика може бити у септембру месецу поништен испит који је полаган у августовском испитном року?

ОДГОВОР: Право на подношење захтева за заштиту права прописано је чланом 66. Закона о средњој школи. Подношење захтева није везано за претходно подношење жалбе већ за чињеницу да је дошло до повреде права ученика.

Школе су дужне да се старају да ученику обезбеде остваривање права, а не да се ученици, односно њихови родитељи или старатељи старају о остваривању својих права.

Школе имају дужност да привремено и редовно обавештавају ученике о њиховим правима. Примера ради, школа има обавезу да приликом уручивања сведочанстава и ђачких књижица обавести ученике да имају право на жалбу на оцену у року од 24 часа од саопштења резултата испита.

Ако по подношењу захтева за заштиту права Министарство утврди да је дошло до повреде закона, а самим тим и права ученика, наложиће у примереном року отклањање недостатака, а ако школа тако не поступи, Министарство решава о захтеву. То значи да Министарство може у септембру да поништи испит из августа и да организује полагање поништеног испита у септембру. То полагање испита сматра се правом, односно обавезом из претходне школске године.

PIĆEM "VADE" NESPORAZUME

Američke studentkinje znatno precenjuju naklonost svojih kolega prema devojkama koje piju, bilo da su u pitanju prijateljski ili partnerski odnosi, poručuju stručnjaci sa Iohaneskog Univerziteta Lojola Merimaunt. Studentkinje zato, ne retko, piju i više nego što im prijaa da bi ostvarile intimnu vezu ili privukle pozitivnu pažnju svojih muških kolega, konstatuje dr Džozef La Bri sa pomenutog univerziteta, a prenosi Rojters. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 3.616 heteroseksualnih američkih studenata, starosti od 18 do 25 godina, od kojih su 62 odsto činile devojke. Dr La Bri i njegov tim su došli do saznanja da 26 odsto američkih studentkinja smatra da se muškarcima najviše dopadaju devojke koje, tokom jedne prilike u kojoj se pije, konzumiraju pet ili više pića, a 17 odsto čak misli da kolege seksualno najviše privlače devojke koje piju isto koliko i oni.

Tim sa Lojole, međutim, podvlači da je među muškarcima upola manji procenat onih kojima se navedeno ponašanje koleginica pri piću sviđa. S obzirom na to da čak 74 odsto studentkinja precenjuje maksimalan broj pića koji bi pri jednom izlasku trebalo da popiju da bi se dopale muškom kolegi, po ovom pitanju očigledno postoji znatan nesporazum među polovima, koji bi mogao da bude simpatičan da nema za posledicu često preterivanje studentkinja u piću. Tim sa Lojole izražava nadu da će nalazi njihove studije pomoći da se smanji učestalost opijanja među američkim studentkinjama.

"SLEPO KUCANJE" PREKO INTERNETA

Nastavnici i učenici mogu preko Interneta besplatno da nauče slepo kucanje. Takvu mogućnost obezbedio je "Majrosoft Srbija" na sajtu, preko kojeg može da se vežba "slepo kucanje" na tastaturi prilagođenoj srpskom jeziku, u obe varijante pisma. "Prozor" "slovo" ima dvanaest lekcija kroz koje možete sistematično da uvežbavate "slepo kucanje". Osim režima učenja, aplikacija je dostupna i u režimu za testiranje brzine i preciznosti kucanja, u kome se meri brzina kucanja i broj napravljenih grešaka. Nastavnici koji u školama rade na digitalnom opismenjivanju učenika mogu i sami da naprave nove lekcije ili materijale za vežbanje "slepog kucanja" na srpskom jeziku u specijalizovanom editoru dostupnom uz tu aplikaciju i da ih stave na raspolaganje učenicima. Aplikacija je dostupna i u verziji za slabovide učenike, koji mogu uz zvučna uputstva da lako nauče da kucaju.

Internet adresa je: www.microsoft.com/scg/obrazovanje/pil/slovo.

MATORI OČEVI - MANJI IQ DECE

Deca starijih očeva pokazuju slabije rezultate na testovima inteligencije od onih čiji su očevi mlađi, dok je, što se majki tiče, slučaj obrnut, utvrdili su australijski stručnjaci. Oni su do ovog zaključka došli analizirajući rezultate testiranja u osmom mesecu, četvrtoj i sedmoj godini 33.437 mališana rođenih između 1959. i 1965. godine, izveštava Rojters. I muškarci, i žene dobijaju decu sve kasnije, naročito u razvijenim zemljama. Dok je starost majke često razmatrana, uticaj starosti oca na potomstvo nije preterano izučavan. Neke nedavne studije su, međutim, dovele u vezu poznije godine oca s pojedinim zdravstvenim problemima kod dece - deformitetima pri rođenju, rakom, autizmom, šizofrenijom... Australijski naučnici su, analizirajući rezultate testova osetljivosti na dodir, koordinacije između ruke i oka, čitanja, aritmetičkih sposobnosti i slično došli do zaključka da deca starijih očeva pokazuju slabije, a deca starijih majki bolje rezultate nego druga deca. Jedno od mogućih objašnjenja su mutacije spermatozoida. Naime, spermatozoidi se proizvode tokom celog života i što kasnije nastaju veća je učestalost raznovrsnih mutacija u njima. Što se tiče povoljnog uticaja starijih majki na inteligenciju dece, pretpostavlja se da one svom porodu stvaraju podsticajnije uslove za umni razvoj.

NAJLOŠIJE SE SPAVA NEDELJOM

Nesanica je veoma česta pojava, a većina ljudi ima manje privremene poremećaje spavanja usled raznih stresova, zabrinutosti ili neurednog života, upozorili su stručnjaci povodom Svetskog dana sna, 21. marta. Stručnjaci tvrde da, ako se nespособnost da se dobro naspavate produži na nekoliko nedelja ili meseci, može postati realni zdravstveni problem. Poremećaji sna imaju različite oblike kao što su hrkanje, nesvesno buđenje i do 400 puta noću, koji u velikoj meri remete san. Uzroci hronične nesanicе najčešće su depresija, anksioznost ili fizički bol. Stručnjaci smatraju da treba povesti računa da se na počinak ide u određeno vreme svake večeri, da buđenje uvek bude u isto vreme, uključujući i vikende, uključujući ograničen unos kofeina i nikotina, upražnjavanje svakodnevnog vežbanja, ali ne 3 do 4 sata pred spavanje jer ono drži metabolizam budnim.

Studija, koja je obuhvatila 3.500 odraslih osoba, otkrila je da 80 odsto ljudi najbolje spava petkom, oko 60 odsto radnika najlošije spava nedeljom, a više od četvrtine ispitanih priznalo je da ponedeljkom odbija da ode na posao zbog lošeg sna i da koristi brojne izgovore poput bolesti da bi ostali kod kuće. U studiji se navodi da je poremećeni san glavni krivac za dekoncentraciju na poslu, povećanu razdražljivost prema šefovima, pa čak i za dremanje za radnim stolom, pri čemu je gotovo polovina ispitanih izjavila da manjak koncentracije vodi do brojnih grešaka na poslu i van njega.

SIMULACIJA LUDILA - PERFORMANS

Studentkinja umetnosti na univerzitetu Konstfak u Stokholmu mogla bi završiti u zatvoru nakon što je u sklopu svog umetničkog projekta inscenirala mentalnu bolest kako bi bila primljena na psihijatriju. Ana Odel optužena je za uznemiravanje, nepošteno ponašanje i lažno alarmiranje. Ako je sud proglašio krivom, čeka je kraća zatvorska kazna. Odel je u januaru ove godine stala na ivicu jednog mosta preteći da će se ubiti. Posle dugog ubeđivanja da to ne uradi, policajci su uspeli da je savladaju i završila je u psihijatrijskoj bolnici, gde su joj dali sedative i zadržali na posmatranju. Pošto su lekari već nakon dan-dva posumnjali da nešto nije u redu, Ana im je priznala da je ceo događaj bio performans u sklopu većeg umetničkog projekta koji će biti predstavljen u maju. Istragom je utvrđeno da su profesori odobrili Odelin projekat, nakon čega im je šef psihijatrijske bolnice u koju je studentkinja bila primljena poručio «da bi bilo najbolje da se ošišaju i nađu drugi posao».

800.000 KORISNIKA "FEJSBUK-a"

U Srbiji ima oko 800.000 ljudi sa profilom na društvenoj mreži "Fejsbuk" (Facebook), od kojih su 51,5 odsto muškarci, a 48,5 odsto žene, pokazalo je istraživanje bloga "adriatalk.com". Najveći broj korisnika "Fejsbuka" u Srbiji, čak 72,63 odsto, je starosti između 18 i 35 godina. U tom starosnom segmentu je približno isti broj žena i muškaraca (49,9 prema 50,1 odsto). Broj korisnika "Fejsbuka" koji su zaposleni u bankama (čemu je i bilo posvećeno istraživanje "adriatalka") je, međutim, tek 1.054, što čini svega oko tri odsto ukupnog broja bankara u zemlji. Kako se navodi u tekstu "Bankari na Fejsbuku", najveći broj zaposlenih u bankama koji koriste ovu društvenu mrežu radi u "Banka Intezi" (oko devet odsto ukupnog broja). Autori bloga navode da je to i razumljivo, s obzirom da je to jedina banka u Srbiji koja u svojoj ponudi ima i rešenje za elektronsku trgovinu. Slede "ProKredit" banka (7,79), "Rajfajzen" (7,7), i "Vojvodanska banka" (7,22 odsto). Poslednje dve imaju u svojoj ponudi kartice namenjene isključivo plaćanju robe i usluga preko interneta.